

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA SIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMjERNO, MJESECNO
K 1:20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U SIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
::: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽNA
TISKARA U SIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

SIBENIK, 31. KOLOVOZA 1914.

BR. 84

Više tisuća Rusa zarobljeno. - Pobjede austrijskih četa na više mesta. - Na srbsko-crnogorskom ratištu nema veće borbe.

Velika bitka u Galiciji.

BEĆ, 30. kolovoza. Bitka u Istočnoj Galiciji još uvijek traje. Naše čete drže se, protiv brojno vrlo jako pretežnim neprijateljskim silama, odličnim junačtvom i žilavošću.

BOJEVI U RUSIJI.

BEĆ, 30. kolovoza. Bojevi na ruskom ratištu traju još uvijek dalje neoslabljenom žestinom.

Proti Lublinu.

BEĆ, 30. kolovoza. Vojska generala Dankla, koja je od 26. do 29. ov. mj. izvojerala dvije sjajne pobjede nad Rusima, prodire nezadrživo dalje prama Lublinu, iako je neprijatelj višeput bio učvrstio svoj položaj novim pojačanjima.

Bojevi kod Cholma.

BEĆ, 30. kolovoza. Naše čete, koje su dne 26. o. mj. prodrele na zemljiste između rijeka Buge i Vipezra, započele su napadaj na jaku rusku vojsku, koja je protiv njih provalila iz područja Cholma, koji se nalazi 65 klm. istočno od Lublina.

Na ovom prostoru nakon bitke kod Krasnika razvise se žestoki bojevi, koji su za naše čete bili pobedonosni.

Kod Zanošća i Tomasova.

BEĆ, 30. kolovoza. U bojeve kod Zanošća i sjeverno te istočno od Tomasova pobjednosno su zašle naše čete koje su dne 28. o. mj. iz područja Belca u Galiciji (sjeverno od Lavova) provale na rusko zemljiste.

Više tisuća zarobljenika.

BEĆ, 30. kolovoza. U boju kod Zanošća i Tomasova naše su čete, kao u bitci kod Krasnika, zarobile na tisuće Rusa.

Srpsko-crnogorsko ratište.

BEĆ, 30. kolovoza. Na južnom (srpsko-crnogorskom) ratištu nije bilo u zadnje doba nijednog spomena vrijednog boja.

Jakost Njemačke proti Francuskoj.

O prodiranju njemačke vojske tek sada je moguće stvorit si približno sliku.

Ukupno prodire u Francusku šest njemačkih armada, kako smo pred više dana javili, dočim je sedma armada proti Rusiju. Tih šest njemačkih armada jesu:

I. Armada generala Bülowa, koja je operala u Belgiji.

II. Armada generala Klucka, koja je operala na francusko-belgijskoj granici kod Maubeugea.

III. Armada vojvode Albrehta Vitenberškoga, koja je blizu Sedana prešla Meusu.

IV. Armada njemačkog prijestolonasljednika, koja operira prama Verdunu.

V. Armada bavarskog prijestolonasljednika, koja je operala u Lötaringiji i prema Nancyu.

VI. Vojska generala Hetingena, koja operira u južnoj Alzaciji.

U tih šest armada vjerojatno su porazmještena 24 njemačka zbora, ukupnoj jakosti od blizu 4 milijuna vojnika.

Nakon ovih podataka moći će naši čitatelji, i s malim zemljovidom u ruci, bolje pratiti razvoj dogodaja na njemačko-francuskom ratištu.

KRONIKA.

Francuska ima veliko ministarstvo. U bojazni pred katastrofom, radikalni htjede se osigurati, da ih ne strmoglave niti Tarpejsku pećinu. Viviani zadržao je predsjedništvo; u ministarstvu su zastupane sve stranke, od skrajne desnice do skrajne lijevice. Briand ima pravosudje, Delcass vanjske poslove, Malvy nutarje, Millerand rat, Angagneur mornaricu, Ribot financije, Sarrat nastavu, socialistički Sembar radnje, Thomson trgovinu, Doumergue kolonije, Fernand-David poljodjelstvo, Guisithau ministar bez listnice.

Njemačka vojska uzela je više belgijska ka taoce. Medju taocima je i biskup Lütticha Rutten i načelnik Kleyer. Ako bude i najmanji napadaj od strane pučan-

stva na njemačku vojsku, taoci bit će strijeljani.

Svoje brzo napredovanje u Francuskoj i Belgiji imaju Njemci da zahvale svojim novim topovima koji imaju kalibr od 42 cm., kojemu nikakav oklop nemogaće da odoli. Ni u redovima njemačkih čestnika nije se znalo za te topove.

Gradacka „Tagespost“javlja, da se u tamicama u Grazu nalazi 580 osoba radi veleizdaje ili pod sumnjom špijunaze.

Čudnovat je slučaj, da sve države, koje se nalaze s nama i našim saveznikom u ratu, imaju temeljne boje državnih zastava jedne, samo je poredjatih tih boja različit. Tako ima Srbija zastavu crven-plav-bijelu; Crna Gora isto; Francuska ima plav-bijel-crvenu. Zastave ne leže vodoravno već okomit. Ruska je državna zastava bijela-plav-crvena. Engleska je ratna zastava plava. U gornjem četvrtu je odijeljeno polje crvenih crta na bijelim polju. Samo zastava „neutralne“ države Belgije je crna-zuta-crvena. Zastava Luksemburga također „neutralne“ državice, koju su prvi zapojele njemačke čete, imade zastavu crven-bijelu plavu.

Javljuju iz Koblacha u Voralbergu: Iz obitelji seljaka Gebharda Häuse-a u Koblachu pozvano je jedanaestin sinova pod zastavu. Svi su služili ili služe u vojsci,

Srpskom sjevernom vojskom zapovjeda prijestolonaslijednik Aleksandar, a dodijeljen mu je jedan ruski general. Zapadnom vojskom zapovjeda general Stepanović.

Pod zastavu je otislo više hrvatskih umjetnika i glumaca. Tako je pod pušku pošao i poznati baritonista Marko Vučković.

U bojevima, koje su vodile njemačke čete oko Namura, pao je i saski princ Friedrich. Princ se je kao vođa svojih četa u posljednjim bojevinama, osobito pred Namrom, veoma odlikovao.

Njemački je car Vilim II. postavio nad cvojenjem belgijskim pokrajinama guvernerom generala Goltza, koji je poznat kano organizator turske vojske.

U ovim je ratnim vremenima zanimivo, da se znaju neke potankosti o neprĳateljskim bojnim silama. Donosimo neke potankosti o ruskoj mornarici, što ih je u svoje vrijeme iznio u dumi ministar mornarice, a kasnije ih je iznio i list „Rus“.

Rusija doduše imade manju mornaricu, ali ima mnogo — admirala! Kad bi se uspoređivala ruska vojska i mornarica s njemačkom, to bi Rusija imala upravo jedanast puta viša admiralera i generala, nego Njemačka. Prema potankostima, koje su iznesene u dumi godine 1913., imala je Rusija 110 admirala, a Engleska, koja je imala najbolju mornaricu, imala je u isto vrijeme samo 37. Engleska ima 26 admiralskih brodova a Rusija samo sedam. Na kopnu ima Engleska 9 admirala (u ministarstvu mornarice), a Rusija 54. Osim ovih svih admirala namjestila je Rusija u svoju mornaricu još 49 generala, koji trebaju da budu mornarici na ruku svojim znanjem. Toga nema inače nigdje na svijetu, da kopneni

čestnici „svjetuju“ mornaricu, osim u Rusiji, gdje se ne gleda na sposobnosti, nego samo na „protekciju“ i na sveze.

U zadnjem je zasjedanju dume odboren, da se za gradnju četiri novih modernih linijskih ratnih brodova upotrijebi svota od 23 milijuna rubaja. Do danas se nije počeo graditi ni jedan jedini brod, ali je odobrane svote već potrošeno tri četvrtine. U što, to znaju najbolje oni, pod čijim je rukama ta svota nestala.

Bojna koračnica hrvatskih vojnika.

Hrvat je uvijek isao s pjesmom u boji, pa se i u ovom ratu drže naši hrabri vojnici toga običaja. Pjevaju se hrvatske davorije, narodna himna i i nežne sevdalinke. Momci, oduševljeni, da je napokon kućnuo čas, kad će moći obraćunati s najvećim neprijateljem našega naroda, daju u pjesmi srcu oduška i bodro koracaju na putu slavi i pobedi.

Jedan je narodni pjesnik, kakovih imade obično po našim selima, spjevao pjesmu na uspomenu tužnoga dana 28. lipnja, koji je dao povoda, da se s himenom susjedom jednom odlučno obračuna, da ga za sve vjekove mine volja za ubijanjem i zasjedom. Pjesma, koja se pjeva po melodiji pjesme „Po Bugarskoj krv se lije...“, glasi doslovce ovako:

Oj hrvatski hrabri sine,
Naprijed smjelo preko Drine,
Osvećena krv još nije
Ferdinanda i Sofije.

Nek ti ljuba čupa kosu,
Nek ti majka truni rosu;
Osveti nam sada valja
Nekrunjenog našeg kralja.

Nek te žarko sunce peče,
Nek ti rujna krvca teče;
Osveti nam složno valja
Nesugjenog našeg kralja.

Zgini poput mučenika,
Hrvatskoga osvetnika;
Nek ti spomen srce grije
Ferdinanda i Sofije.

Ovu pjesmu pjevaju i pjevali su naši hrani momci, kad su pošli na neprijatelja, prelazili preko Save i oako se junaci ponijeli u žestokim bojevinama kod Šabca i Loznicu.

Predbrojnici na znanje.

Obzirom na nestaćicu papira, primorani smo ograničiti našu izdanja za predbrojnike, i to tako da će gg. predbrojnici, koji se nisu PREPLATILI na dnevno izlaženje, dobivati samo brojeve od srijede i subote, u kojima će

biti kratak pregled dogodaja unatrag.

Tko dakle od dosadanju predbrojnici želi, da list prima svaki dan, neka izvoli unapred platiti razliku od 1 K mjesecno. Za nove predplatnike cijena je 2:50 mjesecno. Najbolje je poslati za više mjeseci.

Na tužbe glede zakašnjenja u primanju lista, odgovorit nam je, da se to događa, jer pošta cijelu nakladu našeg lista šalje u Split na cenzuru, a odatle tek ide za odredjena mesta, tako da predbrojnici iz šibenske okolice dobivaju list poslije nekoliko dana. Mi smo već poduzeli shodne korake, da se ovakav postupak s našim listom ukine, jer, kad je već jednom prošao, i onako strog, cenzuru u Šibeniku, netreba mi ponovne cenzure u Splitu. Objećano nam je da će se stvar urediti, prama našoj želji, eda list ne trpi ničim opravdane štete.

Upozorujemo pak onu gg. predbrojnici, koji svojoj dužnosti nisu udovoljni, da čemo im list koncem rujna obustaviti, te nemarnike predati odvjetniku. Predplata za g. 1913. iznosi K 6,50, a za tekuću godinu (dvaput sedmično) K 14. Nadamo se, da će dužnici znati uvažiti naše prilike i shvatiti vlastitu dužnost.

Kako je na srbskom bojištu.

Pričanje naših ranjenika.

U Zagreb je dovedeno više ranjenika iz Bosne. Oni odusevljeno pripovedaju o ratnim doživljajima i gore od Želje, da se čim prije povrate na srbsko bojište. Iz njihova pričanja bilježimo između ostalog i ovo:

„Komandiran nam je bio — pripoveda jedan ranjenik — juriš na neprijatelja. Možda znate, da se kod juriša na dan znak mora četa spustiti na zemlju, onda opet na dan znak trublje ustati i dalje jurišati. Tako se to ima ponoviti tri puta. Nu mi se nismo obazirali na znak trublje, već smo juriš učinili na jedanput, bez prekida, na dušak! Jest na dušak smo poletili na Srbe!“

Zanimivo je, što dalje pričaju naši ranjenici, kako oni lete na juriš. Leto se strike, a pri tom dižu pravu bojuvinu.

Ta je buka tako unrebusna, da se već nije neprijatelj poplašio, a tek kad dodje na hrvatske bajonet!

Nu nije ta vika tek onako bez smisla i izražaja, već su to poklici: „Dolje Srbija!“, „Dolje srbska propaganda!“, „Na srbske ubojice!“, „Dolje vaš Petar!“, „Dolje utečnici proti našoj monarkiji!“, „Dolje vlaška banda!“ — i to su slično.

Jedan ranjenik leži dosta težko ranjen. Na grudima junaka počiva čudna sabљa demeškinja. Vrlo lijepa sabљa, okovana srebrnom, poput turskih zavinuta, a posuta dragim kamenjem, sigurno od kog srpskog čestnika.

— Pa otkuda vam ta sablja?
— Odkuda! — začudi se on. Od kuda?! Ubio sam ga i odišio mu sablju

za vječnu uspomenu, a poslije sam bio ranjen... Ali ove sablje nedam više iz svojih ruk. Bit će mi sveta uspomena, kad sam išao u boj na neprijatelja svoga cara i domovine Hrvatske!

Drugi jedan ranjeni pripovijeda čudan dogadjaj na ratištu. Njemu je spasila život — srbska bajonet!

— Pa kako te to moguće?

„Kako! Sasvim jednostavno! — odgovor. Za jednog jurija moja je bajonet pukla, jer se je o nešto zadjela na jednom Šrinu. U taj čas nasne na mene drugi, a ja u tren oka naglo zgrabim s njegove puške njegovu bajonet i probodem ga. Dakako da ni ja nisam prošao bez rane od bajonet.“

Svi su se naši ranjenici uvjerili, da su Srbi slabiji strijelci. Pucaju istina i pale, ali slabo gadaju. Naši pak naprotiv, osobito momci 53. i 16. pješ. pukovnije, poznati su kao izvrstni strijelci. Veliki ih je broj, koji su redovito kod vježbi od 10 hitaca pogodili! 10! To se srpski vojnici najradije zakapaju u šanceve i jame i drže da su tu najsigurniji.

„Jest, najsigurniji, dok naših nema bližu! — pričaju ranjenici. Ali kad naši navale na te srpske šančeve s bojom vikom, onda jao i pomagaj. Onda su naši čeli ovakvih srpskih povika:

„Nemojte tako, ljudi! Ta braća smo! Što će brat na brata!“

„Da, sada si brat, kad ti je tijesno!“

Jedan ranjeni major pripovijeda, da je on ranjen kod sela Pribićevići, koje se nalazi dosta daleko na jugu. Naši ranjenici da ne bi bilo toliko, da nije momčad odviše zagrijana. Naši vojnici su tako hrabri, da daju čekajući zapovijed „Sturm“ pa i prije, nego im je izdana zapovijed na bazu, navaljuju na neprijatelja. Srpsko pučanstvo po selima očajno se brani, tako da su se pojedino kuće po selima morale zauzimati na bazu.

Kapetan, ranjen na glavi, pripovijeda, da Srbi ponajviše operiraju sa svojim komitadijama. To nisu junaci, već pravi raboči. Među njima se ponajviše malaze ljudi propalih eksistencija, razni sumnjiivi individuali, kojima je jedini spas taj krušak. Napadaju pak na sasna gveriški način.

Redovito se posakupuju u kukuruzovinu. Više se puta dogodilo, da kad naša vojska prolazi kroz ovaku kukuruzuštu, da ih onda komitadije upale. Ta vatra je onda znak za srpsko topništvo, koje počne pucati, imajući tako siguran cilj. Ujedno ovako sakriveni komitadije najradje pucaju na naše časnike.

Neki opet zastavlju priča, da Srbi bezobzirice pucaju na Crveni Križ. Nakon sto je Šabac bio zauzet, zaputili su se naši vojnici do tamošnje tvornice čokolade, gdje su bili pogoseni čokoladom i bombonima. Neka tvornica likera momčadi je porazdiliela toliko raznih tih sladkih napitaka, da su vojnici njima natirali svoje noge.

Medju inim ranjenicima bila su nadjena i dva srpska ranjenika. Srbi se vrlo malo brinu za svoje ranjenike i mrtve. Naponak to nije moguće, jer obično bijeze glavom bez obzira. Oba ranjena srpska vojnika imali su slomljene noge. Jedan se zove Radojović, a drugi Jelčević. Oni su nadjeni na polju kod Miša. Pripovijedali su, da Srbi imadu svu silu mrtvih i ranjenih.

Šta tice mrtvih, pripovijeda jedan od ranjenika, da ih Srbi vrlo površno ili nikako zakapaju. Svuda je način na nezatrpane lješine, a što zakapaju, to je tako površno, da iz zemlje vire opanci, dapači čitave noge.

Nadajde znade se pouzdano, da među srpskim četama vlasta veliko pljačkanje. Nadjeno je ranjenika i mrtvih odreznanih prstiju. Nema sumnje, da su ih vlastiti drugovi osakatili, kako bi se domogli kakog uresa.

S kakkvim zločinackim namjerama su Šrbi naše vojnice, neka služi i ovaj primjer.

Jedan trgovac, koji je kao desetnik sudjelovao u bitci kod Šabca, udaljio se od svoje čete. Žedan, kako je bio, unio je u jednu kuću i zahtjevao vode od neke starice. Prije nego je pio, zatražio je da ona prva piće. Jer to nije htjela učiniti, ustrojlio ju. Dokazalo se, da je voda bila otrovana.

Kako pripovijaju ranjenici, našlo se u Šabcu vrijednosti za 18 do 20 milijuna. Srbi se niži da neka nisu nadali, da će naši junaci vojnici osvojiti utvrđeni Šabac.

U bolnici pripovijeda je jedan ranjeni vodnik slijedeći slučaj: Kad je naša četa izvršila nalog i kad je grad bio već posećen od neprijatelja, pošli su umorni vojnici da traže kakovo zaklonište, pa da

se malo odmore i očiste od prašine i znoja. Idući ulicom ponudila nam je jedna gradijanka vode. Čim je moj prijatelj popio gutljaj vode, postalo mu je zlo i odjednom je pao u nesvest. Liječnik je konstatirao, da je otrovao. Mi smo gradjaniku odmah ustrellili. Da nam se pako i nadalje ne dogodi takova strahota, da nas potruji kao štakore, uhvatili smo popa, te je morao s nama do zdanca do zdanca. Od svakoga je morao piti vode, da vidimo, jesu li zdenci otrovani. Odmah smo postavili oko zdanca jakе straže, da ne bi tko kasnije bacio u njih otrova.

Naši su ranjenici ranjeni ponajviše u noge. Iz toga se dade zaključiti, da srpski vojnici pucaju ponajviše iz zaklonjenih položaja, ležeći i da im puške nisu dobro uništenje.

Hoće li novi Papa biti Talijanac?

Danas se zatvoriće mјedena vrata Vatikana, a kardinali sakupiše se u konkluvu, da biraju novog Papu. Kao malo kada, ovog će putu biti prisutni govorovi svih kardinali sv. kolegija. Iz dalnjih zemalja već se uputiše grimizni oci put Rima te i dva američkoga kardinala prisustvovat će izboru, jer najviše svoj dolazak. Na koga će pasti izbor, ne može se predvidjeti iako se iznajmu razna imena onih koji imaju najviše izgleda da zasjedu na Petrom stolici.

Drugo je pitanje, i to veoma važno, koje zaokuplja javna mnenja te se u talijanskoj štampi ovih dana raspravlja, a to je: da li će se naime, obzirom na sadašnju svjetsku situaciju, sakupljeni konklave držati davne tradicije, koja postoji još od vremena Hadrijana VI. (1522-23), ili će s njom sade prekinuti, drugčije, da li će novi papa biti izabran između kardinala talijanske narodnosti ili će biti inostranac?

Kako je danas sastavljen sv. kolegij, naravno da bi moglo biti i promjene i utjecati na narodnost novog nasljednika sv. Petra. Sr. Kolegijima danas 65 kardinala, od kojih trideset tri su talijanske narodnosti, a trideset i dva ostalih narodnosti. Po razini kongregacijama u rimskoj kuriji ima dvadeset tri kardinala, a jedanaestotri su provincialni nadbiskupi po Italiji. Francuzi imaju 7 kardinala; Austro-Ugarski monarhija 7; Španjolci 6; Portugizi 1; Belgijanci 1; Englez 2; Irci 1; Nijemci 2; a k tomu Kanada, Brazilija, Kolumbija po jednog kardinalu. Prama ovomu, ne bi bila izključena mogućnost da se stvoriti block inozemnih kardinala te ne izaberu papu Talijanca.

Novine po Italiji iznajšuju proti takvoj mogućnosti razne prigovore i argumente, kojima hoće da dokazuju, koliko bi prekinuće dosadašnje tradicije, u pogledu narodnosti poglavice katoličke crkve, bilo ubitačno i početak mnogih zala za rimsku stolicu. Upiru prstom na politiku bivšeg državnog tajnika Pija X. kardinala-inostranca Merry de Vala, koji neopazio uplivao na blagopokojnog papu te je grimiz dijelio inozemnim prelatima. Papa druge narodnosti, po mjenju talijanske štampe, bio bi znak nove borbe Vatikana i Kvirinala baš sada kada u pitanju vremenite papinske vlasti prilike i odnosaji bili su se znatno poboljšali te je bilo nade, da će se valjda i povoljno riješiti na korist crkve. Naprotiv inozemstan paci stao bi na intrinsentno stanovište u ovom pitanju, što bi tobože skodilo uspešnom djelovanju papinskog mušterija.

Izbor netalijanca pape, tvrdi talijanska štampa, značio bi internacioniliziranje papinske vlasti, što bi bilo nezaslužena uvrijeda Italiji i neko uplicanje stranih vlasti u teritorijalnu suverenost Italije. Baš sada, kad Ita-

li u europskom ratu stoji na najstrožem neutralitetu, izbor pape ne smije pasti nego na jednog Talijanca.

Opravdano je da talijanska narodnost brani tako slavnu i častnu tradiciju, ali zato, kad iz njezinog krila biva uvijek izabran najveći dobrojanstvenik svijeta, morala bi biti odana sv. Stolici i braniti prava i čast katoličke crkve — što bi bez sumnje svaki narod činio, kad bi imao toliku čast — i ne dozvoliti, da bude otac svih katolika u vječnom Rimu vrijedan od framasunjerije i lažnog liberalizma.

Tko će dakle biti izabran papom? Mi bi, da budemo iskreni, željeli da se prekine sa starom tradicijom, te da poglavica crkve bude izabran iz svih naroda koji pripadaju katoličkoj crkvi. Nego nami je poznata konservativnost naše crkve, koja ne prekida svoje tradicije i prakse bez velevarnih uzroka, pa stoga do nekoliko dana doći će glas iz Rima, da je izabran Papa, po običaju, talijanske narodnosti, kome ćemo mi biti, kao što je bio uvijek kroz ijevke hrvatski narod odan sinovi.

Grad i okolica.

Šibenčanin na povratku iz Belgije. Sinoči se povratio iz Belgije naugradjanin mnp. o. Albert Bukić, koji onamo bio pošao radi nauka. Mnp. Bukić radi ratnih prilika morao je da ostavi Belgiju. Objećao nam je za listo svoje dozvljave, tako da će naši čitatelji moći razabrati iz pričanja očevide, kako je u Belgiji.

Jedan ranjenik iz bitke kod Šabca. U zagrebačkoj realnoj gimnaziji, pretvorenoj u bolnicu za ranjene vojnike, nalazi se među ranjenima takoder Stipan Dragutin, brijač u brijači g. M. Jakovljević, bivšoj Fatica. On je u 16. hrvatskoj pukovniji, koja se u Šurjuši na Šabac proslavila, ali i mnogo pretrpjela.

Stipan je tane ušlo na jednu čeljust, a na drugu čeljust izšlo polomiv mu polovicu zubi.

Šibenska Glazba. Ovo naše staro hrvatsko društvo nastavlja u svojoj djelatnosti, obnavlja stare tradicije uz potpuno priznanje i iskreno odusjevljenje svega hrvatskog građanstva. Toliko uprava s jedne kolike glazbari s druge strane nastoje svim silama da građanstvu ugođe, i da se počaku dostojnim onih simpatija, kojim ih svi slojevi našeg građanstva susreću. U tome su po sveopćem priznanju podupri uspije.

Sad je na hrvatskom građanstvu, da ovo naše patriotsko društvo što izdašnje materijalno podupire. U tomu mogu sudjelovati svi slojevi pučanstva bilo to i najmanj mješoviti primos. S toga preporučamo našu glazbu cijelom građanstvu, da je srcu prime i da ju svaki prama svojim prilikama podupre.

Glažba nije pitanje luksusa, niti se podržava iz objesti, razkoša ili drugih lakinhotnih potuba; glazba je ustanova potrebita, da dize duhove, da nas utješi, ojači i u najtežim časovima; glazba je ustanova koristna, jer oplemenjuje duh, ističe važnost elemenata što je sačinjavaju, podupiri i vode; zrcalo je, tako rekuć, značaja, sviesiti i rođoljublja grada. Čin je bolje od građanstva poduprta, tim će bolje odgovarati svojoj svrsi, bili će jači odraz osjećaja i sviesiti građanstva.

Stalni smo, da će se ovom našem pozivu, ovaj živoj preporuci građanstvo rado odzavati, da će svoju glazbu obilato poduprijeti, i da je nikad zapustiti neće.

Koncert „Šibenske Glazbe“, izveden sinoči na Poljani, pobrav je zasluzeni pljesak i odobravanje općinstva.

Podmirivanje otvorenih računa. Trgovačko - obrtnička komora zagrebačka preporučuje najpotpije privatnim mušterijama domaću trgovcu i obrtniku, da do skrajnih granica mogućnosti podmiruju otvorene račune, jer u sadašnjem teškim poslovni prilikama trgovci i obrtnici mogu potrebiti im robu nabavljati isključivo samo uz gotov novac unapred, te zato s pravom računaju na uvidjajnu susretljivost svojih mušterija.

Razpust općine Kistanje. Namještinstvo je razpustilo općinsko zastupstvo u Kistanju. Upravljanje općinskim poslima povjereno je, dogovorno sa Žemaljskim Odborom, upravitelju c. k. porezne ureda u Budvi, gosp. Franju Mikuli.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni zgoditci
turskih srećaka.

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.

475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgoditci skupine 5 odnosno 3 izvrsnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4. — dalje. — Cijeni, načinima namijenjene su nagrađe i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRŠUTA
PRVE VRSTI
PRODAJE PO K 2.60 KG.
NIKOJURKOVIĆ
SKRADIN.
8-10 8-10

PREDPLAĆUJTE SE NA
„HRVATSKE MISAO“.

Remington Standard

Jedan milijun pisačih strojeva

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE
Podpuno
amerikansko pokuštvo

GŁOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 i kat
Telefon br. 17-70.

HRVATSKA ZADRŽUŽNA TISKARA
ŠIBENIK

UKUJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENJE POŠJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE U PROGRAME, OSMRNTICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKUE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA
u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrbla je svoju radionicu sa svim modernim strojevima i alatom koji potrebuju za štukaterski zanat, te proizvaja razne Spomenike, pronaone, kupatila i krtstone,

te stupove naslove za terace, kipove itd.

Suvise proizvaja razne vrste pločice Mozaik u različitim bojama, te pločice u presi u raznim narisima i u raznim narodnim bojama.

Proizvaja cijevi u svakom obliku i promjeru od 10 do 60 centimetara promjera. Proizvaja stepenice u raznim bojama Mozaika, te svake vrste dimnjaka i krovnih vijenaca.

Prodaje svakovrsnog istučenog Mamora za Mozaik te cementa i sadre itd.

Cijenici po zahtjevu se salju badava i franko.

— Ne boji se nika kake konkurenije. —

„SVOJ K SVOMU“.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izradjuje

RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.